

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ КОМПЛЕКС
ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

підготовки бакалавра
спеціальності ІЗ Туризм та рекреація
освітньо-професійної програми Туризм

Силабус освітнього компонента «РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ КОМПЛЕКС ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ» підготовки бакалавра, галузі знань J Транспорт та послуги, спеціальності J3 Туризм та рекреація, за освітньо-професійною програмою Туризм

Розробник: Ільїн Л. В., завідувач кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації, доктор географічних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ільїн Л. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: J Транспорт та послуги Спеціальність: J3 Туризм та рекреація Освітньо-професійна програма: Туризм Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 4
		Семестр – 8
ІНДЗ: немає		Лекції – 34 год.
		Практичні – 36 год.
		Самостійна робота – 42 год.
		Консультації – 8 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

ППП: Ільїн Леонід Володимирович

Науковий ступінь: доктор географічних наук

Посада: завідувач кафедри готельно-ресторанної справи туризму і рекреації

Контактна інформація викладача: ilyinleo@vnu.edu.ua

Дні занять (посилання: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>*).*

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Однією із складових національної економіки та одним із основних пріоритетів соціально-економічного розвитку є рекреаційно-туристичний комплекс, який володіє в Україні унікальними потенційними можливостями для свого динамічного розвитку. Як показує світовий досвід, туристична сфера постійно удосконалюється, стрімко розширюється, є високоприбутковою та ефективною. Саме рекреаційно-туристичний комплекс Західного регіону України може стати одним із шляхів розвитку підприємницької діяльності, зменшення рівня безробіття, зростання доходів та покращення матеріального становища в регіоні, розвитку рекреаційних територій та потоку грошових коштів до місцевих бюджетів як від українських, так і іноземних туристів.

З огляду на сучасні тенденції та закономірності соціально-економічного розвитку регіонів і сфер господарювання, актуальним сьогодні є питання досліджень трансформаційних процесів, що відбуваються у рекреаційно-туристичній сфері. Західний регіон України має всі необхідні умови для розвитку рекреаційно-туристичного комплексу. Проте в окремих областях регіону існують значні відмінності як у рівні розвитку рекреації та туризму, так і в особливостях забезпечення ефективного функціонування об'єктів туристично-рекреаційної сфери.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента.

ОК «Рекреаційно-туристичний комплекс Західного регіону України» базується на знаннях, уміннях та навичках, отриманих здобувачами на попередніх курсах. Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Рекреаційно-туристичний комплекс Західного регіону України» значно підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріал таких ОК як «Основи туризмознавства», «Організація туристичних подорожей», «Географія туризму», «Екскурсознавство і музеєзнавство», «Туристичні ресурси України», «Готельна індустрія України», «Міжнародний туризм», «Готельна справа», Ресторанна справа»..

Основні положення навчальної дисципліни «Рекреаційно-туристичний комплекс Західного регіону України» мають застосовуватися при вивченні дисциплін «Туризмологія», «Курортологія» та інших навчальних дисциплін за вибором здобувача вищої освіти.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета викладання ОК «Рекреаційно-туристичний комплекс Західного регіону України»:

- надання студентам знань про особливості територіальної та компонентно-функціональної структури рекреаційно-туристичного комплексу регіону;
- формування вмінь проведення оцінки сучасного рівня розвитку рекреаційно-туристичного комплексу окремих областей регіону;
- формування навичок обґрунтування проблем та перспектив розвитку рекреаційно-туристичного комплексу регіону;
- надання загальних уявлень про роль рекреаційно-туристичного комплексу у структурі регіонального господарства.

Завдання ОК:

- формування вмінь самостійного аналізу студентами природних умов, історико-культурних, матеріальних та трудових ресурсів як передумов формування та розвитку рекреаційно-туристичного комплексу регіону;
- формування вмінь самостійного аналізу студентами параметрів, які визначають роль рекреаційно-туристичного комплексу в структурі сучасного господарства регіону;
- засвоєння студентами внутрішньорегіональних диспропорцій розвитку рекреаційно-туристичного комплексу;
- навчити студентів формувати пропозиції щодо удосконалення структури та досягнення збалансованого розвитку рекреаційно-туристичної сфери регіону.

4. Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills.

Загальні компетентності:

- ЗК 04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу
- ЗК 05. Прагнення до збереження навколишнього середовища
- ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 14. Здатність працювати в команді та автономно

Фахові компетентності:

- ФК 17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій
- ФК 19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

Результати навчання:

- РН 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно- туристичного простору
- РН 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території
- РН 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття

РН 23. Забезпечувати ефективне функціонування підприємств туристично-рекреаційної сфери з урахуванням регіонального ринку послуг, потреб розвитку важливих видів туризму (екологічного, сільського зеленого та ін.)

Soft skills освітнього компонента: комунікативна компетентність; емоційний інтелект; клієнтоорієнтованість; командна робота; лідерство; критичне мислення; адаптивність і гнучкість; стресостійкість; навички публічних виступів.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи вивчення рекреаційно-туристичного комплексу регіону						
Тема 1. Сутність та структура рекреаційно-туристичного комплексу регіону	14	4	4	6		ЗПР, УО / 15
Тема 2. Передумови та чинники розвитку рекреаційно-туристичного комплексу регіону	12	4	4	4		ЗПР, УО / 10
Тема 3. Методологічні аспекти вивчення рекреаційно-туристичного комплексу регіону	14	4	4	4	2	ЗПР, УО / 10
Разом за змістовим модулем 1	40	12	12	14	2	35
Змістовий модуль 2. Оцінка рівня розвитку рекреаційно-туристичного комплексу Західного регіону України						
Тема 4. Рекреаційно-туристичний комплекс Волинської області	14	4	4	4	2	ЗПР, УО / 5
Тема 5. Рекреаційно-туристичний комплекс Рівненської області	12	4	4	4		ЗПР, УО / 5
Тема 6. Рекреаційно-туристичний комплекс Львівської області	12	4	4	4		ЗПР, УО / 5
Тема 7. Рекреаційно-туристичний комплекс Тернопільської області	14	4	4	4	2	ЗПР, УО / 5
Тема 8. Рекреаційно-туристичний комплекс Івано-Франківської області	10	2	4	4		ЗПР, УО / 5
Тема 9. Рекреаційно-туристичний комплекс Закарпатської області	8	2	2	4		ЗПР, УО / 5
Тема 10. Рекреаційно-туристичний комплекс Чернівецької області	10	2	2	4	2	ЗПР, УО / 5
Разом за змістовим модулем 2	80	22	24	28	6	35
Види підсумкових робіт						
Модульна контрольна робота № 1						15
Модульна контрольна робота № 2						15
Усього годин / Балів	120	34	36	42	8	100

*Форми контролю: ДС – дискусія; Т – тести; РМГ – робота в малих групах; ЗПР – захист практичної роботи; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією; МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи вивчення рекреаційно-туристичного комплексу регіону	22

	<p>Поняття та оцінка рекреаційно-туристичного потенціалу території. Рекреаційно-туристичні ресурси як складова туристично-рекреаційного процесу. Класифікація рекреаційно-туристичних підприємств. Поняття транспортної доступності території. Соціальна інфраструктура як складова рекреаційно-туристичного комплексу. Функції рекреаційно-туристичного комплексу.</p>	
2	<p>Змістовий модуль 2. Оцінка рівня розвитку рекреаційно-туристичного комплексу Західного регіону України Рекреаційно-туристичний потенціал Західного регіону України. Природно-ресурсна база рекреації Західного регіону України. Діяльність туристичних підприємств Західного регіону України. Мережа закладів громадського харчування Західного регіону України. Мережа закладів тимчасового проживання Західного регіону України. Структура санаторно-курортних та оздоровчих закладів Західного регіону України. Територіальна організація рекреаційно-туристичної діяльності Західного регіону України. Кількісні, соціально-мотиваційні та просторово-часові аспекти географії туристичних потоків у Західному регіоні України. Загальна характеристика основних видів туризму Західного регіону України. Перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу Західного регіону України.</p>	40
	Разом	42

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://hell.your-objectstorage.com/vnustorage/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>).

Політика викладача щодо здобувача освіти

Здобувач освіти зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента «Правове регулювання туристичної діяльності». При вивченні освітнього компонента «Правове регулювання туристичної діяльності» необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного та підсумкового оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі здобувачами освіти та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування під час модульних контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки, не дозволяється. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки на основі Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (посилання: <https://surl.li/moqjac>).

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час переведення, поновлення здобувача освіти до Волинського національного університету імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або освітньо-професійних програм.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому

компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – екзамен. Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. За бажанням підвищити рейтинг здобувач освіти складає іспит в усній формі за екзаменаційними білетами. В білеті 3 питання, кожне з яких оцінюється у 10 балів. За результатами підсумкового контролю від загальної суми балів, набраної студентом протягом семестру, віднімаються результати модульних контрольних робіт і додаються бали, набрані на екзамені. Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань за шкалою від 0 до 30.

Перелік питань до екзамену:

Теоретико-методологічні основи вивчення рекреаційно-туристичного комплексу регіону.

Поняття та оцінка рекреаційно-туристичного потенціалу території.

Рекреаційно-туристичні ресурси як складова туристично-рекреаційного процесу.

Класифікація рекреаційно-туристичних підприємств.

Поняття транспортної доступності території.

Соціальна інфраструктура як складова рекреаційно-туристичного комплексу.

Функції рекреаційно-туристичного комплексу.

Рекреаційно-туристичний потенціал Західного регіону України.

Природно-ресурсна база рекреації Західного регіону України.

Діяльність туристичних підприємств Західного регіону України.

Мережа закладів громадського харчування Західного регіону України.

Мережа закладів тимчасового проживання Західного регіону України.

Структура санаторно-курортних та оздоровчих закладів Західного регіону України.

Територіальна організація рекреаційно-туристичної діяльності Західного регіону України.

Кількісні, соціально-мотиваційні та просторово-часові аспекти географії туристичних потоків у Західному регіоні України.

Загальна характеристика основних видів туризму Західного регіону України.

Перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу Західного регіону України.

Рекреаційно-туристичний комплекс Волинської області

Рекреаційно-туристичний комплекс Рівненської області

Рекреаційно-туристичний комплекс Львівської області

Рекреаційно-туристичний комплекс Тернопільської області

Рекреаційно-туристичний комплекс Івано-Франківської області

Рекреаційно-туристичний комплекс Закарпатської області

Рекреаційно-туристичний комплекс Чернівецької області

VI. Шкала оцінювання

Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою

Оцінков балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перекладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

Алешугіна Н. О., Зеленська О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: загальний та регіональний огляд : Навч. посібник Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2025. 216 с.

Горіна Г.О. Ринок туристичних послуг: Навч. посібник. К.:Магнолія, 2025. 180 с.

Горіна Г.О. Міжнародний туризм: Навч. посібник. К.:Магнолія, 2025. 144 с.

Грановська В.Г., Морозов О.В., Крикунова В.М., Морозова О.С. Туризм і природно-ресурсний потенціал: Словник-довідник. К.: Олді-Плюс, 2025. 108 с.

Мальська М., Паньків Н. Туристично-ресурсний потенціал території: Підручник. Київ: Піча Ю. В., 2022. 534 с.

Топчієв О. Г., Яворська В. В., Сич В. А., Коломієць К. В. Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і кваліметричної оцінки: Навч. посібник. Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова. 2022. 278 с.

Ярьоменко С. Г. Туристичні ресурси України: Навч. посібник. К.: Олді-Плюс, 2021. 472 с.

Допоміжна:

Брич В. Я. Туроперейтинг: Навч. посібник. К.:Кондор, 2023. 276 с.

Горіна Г. О. Державне управління туристичною діяльністю : навчальний посібник. Кривий Ріг, ДонНУЕТ, 2021. 110 с

Головко О.М., Кампов Н.С., Михлинець С.С., Симочко Г.В. Організація готельного господарства. К.:Кондор, 2024. 410 с.

Джинжоян В.В., Корнеєв М.В., Хомак О. В., Небаба Н.О. Економіка і менеджмент міжнародного туризму. К.:Каравела, 2024. 376 с.

Ільїн Л. В. Галузеве туристичне районування: теоретичні та прикладні аспекти. Перспективи розвитку індустрії туризму і гостинності в Україні і світі: тези доповідей І Міжнародної науково-практичної конференції (Луцьк, 13–14 вересня 2024 р.). Луцьк: ЛНТУ, 2024. С. 32–36.

Ільїн Л. Регіональний туристичний моніторинг : завдання, принципи, показники. Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Луцьк, 12-14 квітня 2024 р.). Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. С. 82–83.

Ільїн Л. В. Методологія аналізу діяльності суб'єктів туристичного бізнесу. Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи

розвитку : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Луцьк, 29 листопада 2021 р.) / відпов. ред. Л.В. Ільїн. Луцьк : ПП Іванюк, 2021. С. 145–147.

Ковешніков В.С., Мальська М.П., Роголев Х.Й. Організація готельно-ресторанної справи: Навч.посібник. К.:Кондор, 2024 752 с.

Ніколаєва О.І. Рекреаційно-туристичні ресурси України : методичні рекомендації до спеціального курсу для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / О.І. Ніколаєва. Одеса: Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2023. 33 с

Основи використання туристично-ресурсного потенціалу територій. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм» за освітньо-професійною програмою «Туризм» / Укладачі: Машіка Г.В., Пригара О.В. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 40 с.

Інформаційні ресурси:

Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: <https://library.vnu.edu.ua/>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Онлайн-платформа професійного розвитку «Prometheus».URL: <https://prometheus.org.ua/>